

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " 13.—
 za četrť leta " " 6.50
 za en mesec " " 2.20
 za Nemčijo oolejetno " 28.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " 12.—
 za četrť leta " " 6.—
 za en mesec " " 2.—
 V upravi prejetan mesečno K 1.90

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poslano in rekl. notice:
 enostolpna pettivrsta (72 mm)
 30 vinarjev.
 Izhaja:
 vsak dan, izvzemši nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.
 Politichen list za slovenski narod.
 Upravlilstvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
 Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
 hran. račun št. 26.511. — Upravlilškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.
 S prilogo »Naša Gospodinja«.

Belokranjska in njeno bodoče kmetijsko gospodarstvo.

Menj važna kot vinarska, a vendarle važna kmetijska panoga Belokranjske je sadjarstvo, osobito pridelovanje sliv in češpelj. Toda, kakor je neobhodno potrebno, da se belokranjsko kletarstvo preosnuje, temeljito zboljša, potreba je istakto da se preosnuje, da se temeljito zboljša — belokranjsko sadjarstvo. Ako se to ne zgodi, ako ostane belokranjsko sadjarstvo na zdajšnji stopinji, potem je nemogoče, je popolnoma izključeno, da bi postalo ono izdaten faktor v prihodnem računu ondornih kmetijskih dohodkov. Belokranjsko sadjarstvo prekoračiti mora meje današnje prvotnosti ekstenzivnosti ter postati veliko intenzivnejše. To mora biti deviza povzdigi belokranjskega sadjarstva. In da se to zgodi, je jako mogoče, je popolnoma mogoče, ker je v to Belokranjski prvi naravni pogoj dan, namreč izborno podnebje. Belokranjsko podnebje je usposobljeno za pridelovanje najzlahtnejšega namiznega južnega sadja, kakoršno ima v trgovini veliko visoko ceno, ne pa le za pridelovanje čisto navadnih češpelj, hrušk, jabolk, češenj ter orehov in še to le za domačo uporabo. Belokranjsko podnebje, doseže že skoro, kar se tamonišne letne množine toplote tiče, ono vipavske doline. In ako zadostuje vipavsko podnebje, da se zamore tam, razun zgoraj naštetih plemen sadja, tudi še dve zlahtnejši, že južni plemeni, namreč marelice in breskve pridelovati; nima nikakega dvoma, da je to istotako na Belokranjskem mogoče. Da, istina je, da belokranjsko podnebje, ono vipavske doline, glede ugodnosti za pridelovanje prav zlahtnega namiznega sadja v enem oziru še prekaša, namreč v tem — da nima burje. Burja, silna burja, kakoršna v vipavski dolini vlada, je vremenska prikazen, kakoršna vipavskim pridelovalcem sadja, leto za letom se sme reči, vsaj 30 do 50 odstotkov sadne letine gotovo ugonobi. Burja ima pa ne navadno, pač pa redno še eno kaj nepovoljno posledico glede ugodnosti podnebja za sadjarstvo in ta je — suša. Ravno letos pritožujejo se Vipavci bridko o pogosti in silni burji, ter vsled tega tudi o veliki suši. Naravna posledica prve in druge nadloge je pa ta, da je tamošna sadna letina kaj pičila, in da je cena ravno marelicam čuda visoka bila. Na ljubljanskem trgu jih ni bilo spod 76 do 80 v kg dobiti. Silna burja v Vipavi je tudi kriva, da ni mogoče tam, kar se pridelovanja najdragocenejšega namiznega sadja tiče, namreč pridelovanja takozvanih komadnih hrušk in jabolk, nič uspešnega doseči. Komadne hruške in jabolka prodajajo se namreč po komadih, ne pa na težo, po 20, 30, 40 in še več vinarjev ena sama hruška, ali pa eno samo jabolko kar z drevesa. Na Belokranjskem, kjer ni silne burje, dalo bi se tako komadno sadje v prilično prav majhnimi stroški pridelovati. Ne trebalo bi se za to niti dragih takozvanih špalirjev posluževati, iz kakoršnih pa vipavska burja, tudi še toliko sadja otrese, da se pridelovanje istega tam že nikakor ne izplača.

Marelice in breskve, posebno pa prve, niso nikoli Bog ve kako poceni, marveč v primeri k ceni drugega sadja, vedno najdražje. Obedvojim je pa cena iz dvojnega vzroka vedno visoka. Prvi je ta, ker vspevajo one v najboljši kakovosti, osobito v najbolj razvitim, kaj finem aromatičnim duhom, le v odločno vinodornem podnebju, pa še tam ne rodijo enakomerno vsako leto, ampak eno leto tu drugo tam. Drugi vzrok visoki ceni osobito marelc je pa ta, ker se jih ne

uporablja le kakor kaj zlahtno namizno sadje v presnem stanju, marveč napravljajo se iz njih v prevagljivi meri tudi takozvane konzerve, katere se v zimskem stanju uživa. Take konzerve, katere zadobe ime vkuhano sadje, ali pa sadni mozeg (zolzen), napravljajo se v vsaki finejši gosposki kuhinji, v posebno veliki meri pa v posebnih tovarnah. Da pa nimamo tukaj v mislih za tako uporabo drobnih, brez vsega cepljenja kar iz koščic zadobljenih marelc in breskev, ampak najzlahtnejše, posebno najdebelejše, s pomočjo cepljenja pomnoženih vrst ali sort, umeje se pač samoobsebi.

Pa še dve sadni plemeni, kateri bi v pravi kakovosti na Belokranjskem pridelovani, lahko brez lege denarne dohodke donašali, ne smemo pozabiti, in ti ste: debeli laški kostanj ali maron in pa debeli laški lešniki. Za oboje je belokranjsko podnebje kaj ugodno. Kostanja, navadnega, sicer jako okusnega, toda dobrega kostanja, prideluje se na Belokranjskem že od nekdaj v veliki meri, toda temu je cena navadno le nizka, dostikrat kar neznatna. Toda ako navadni drobni kostanj v takem podnebju, kakršno je na Belokranjskem, dobro uspeva, ni nikakega dvoma, da bode tam tudi debeli cepljeni italijanski maron prav dobro uspeval, posebno da ne bode pozeboval, kakor je to sicer na Dolenjskem žal slučajno. Maronu je pa cena vedno visoka, da se njegovo pridelovanje gotovo prav dobro izplača, to tembolj, ker ne povzroča drugega dela, kakor precepovanje še mladičnega divjega kostanjevega drevja v hostah s cepiči pravega marona, in pa oklantenje sadu maronov, ko dovolj dozore. Kako dobro da se maron plačuje, dokažejo naj cene lanskega leta, ko se ga je na debelo po 32 do 36 h bilo (istrijskega ter goriškega) prav z lahka prodalo.

Kar se pridelovanja debelega laškega lešnika na Belokranjskem tiče, videla se bo ta priporočitev marsikateremu nekam čudna, neverjetna, mogoče da še celo smešna. V resnici pa ni temu nikakor tako, kajti da bode debeli laški lešniki na Belokranjskem glede podnebja prav dobro uspevali, ni najmanjšega dvoma. Pridelovanje samo stalo bi še manj kakor ono kostanja marona, saj bi ne trebalo drugega dela, kakor da se na pašnikih, kjer se navadno že itak dosti divje leščine nahaja, to izkrči ter laško nadomesti. Cene laškim lešnikom so pa že kar neverjetno visoke, kajti v naših prodajalnah jestvin stane kilo lupinice opravljenega, torej golega zrnja nič manj kakor 2 K 20 h. Neverjetna, pa istinita so v nemških strokovnih (sad-jarskih) časnikih in knjigah poročila, kar nas obvestujejo, da se nahajajo v italijanskih alpah visoko ležeči skaloviti kraji, v katerih več glav broječa družina od enega do dva orala velikega, z lešniki zasajenega zemljišča žive. Suha leskovina, katere se vsako leto iztrebi, daja tem ljudem potrebno kurjavo, listje (frode) krmo za koze, sad sam pa denar za nakupitev ostalih živil in drugih potrebščin. Na belokranjskih pašnikih kultivirana leskovina debelega jedra imela bi seveda le to poglavitno nalogo, da bi dajala lep, skoro brez vsega dela in stroškov pridobljeni denarni dohodek, dasiravno bi tudi pridobitev za kurjavo, osobito pa za trino kolje popolnoma brez-pomembna ne bila.

Nikakor ni opustiti konečno še enega tudi v sadjarstvo spadajočega pridelka na Belokranjskem, kateri bi lahko vinogradnikom kaj lep postranski dohodek dajal, in ta je — zlahtno namizno sadje. Kakor je vipavska dolina tako rekoč pozvana prav zgodnje namizno grozdje na trg postaviti, pozvana je Belokranjska v to, da isto z poznejšim in prav poznim grozdem stori. Marsikateri čitatelj tega članka bo vzdihnil ter vzkliknil: O kak idealist je pisatelj teh nasvetov,

kateri so pač le iluzorični, ne pa tudi praktično izvedljivi. Da se pa da vse to, kar tukaj nasvetujemo, tudi praktično doseči, ni nikakega dvoma, samo da se stvar, da se nameravani občni kmetijski napredek na Belokranjskem od pravega činitelja tako v roke vzame, kakor je bilo koj v pričetku tega članka že v 180. šte. tega lista rečeno, namreč da se mora napredek sistematično pričeti in nadaljevati, to po gotovem pravem gospodarskem načrtu, katerega mora pa pravi činitelj v roke vzeti.

AVSTRO-OGRSKA. Konec parlamentarnih počitnic.

»Slovanska korespondenca« poroča, da bodo končane letošnje poletne parlamentarne počitnice 8. septembra, ker prične po 8. septembru češki namestnik s pripravami za takozvano malo spravo med Nemci in Čehi.

Češki agrarci in češko-nemška sprava.

Glasilo čeških agrarcev se neugodno izjavlja o Thunovih načrtih glede na spravna pogajanja med Nemci in Čehi.

Naš cesar v viharju.

Dne 23. t. m. so bili v velikih skrbih za našega cesarja. Vlada se je namreč podal na lov na Zimnitz, ko je nastala strašna nevihta. Cesarjevo stališče je pa bilo tako dobro, da ni veliko trpel po vremenu. Ko je nevihta prenehala, se je podal cesar peš v dolino.

Državi nevarni kriminalni uradniki.

Na Dunaju so hoteli policijski agenti in policijski nadzorniki ustanoviti podporno društvo, katerega je pa prepovedalo namestništvo, češ, da bi bilo društvo nevarno državi, ker bi mu smeli pristopati tudi vpokojeni policijski uradniki.

Gautsch obiskal Bienenrtha.

Na Semmeringu je obiskal ministrski predsednik baron Gautsch nižjeavstrijskega namestnika barona Bienenrtha.

Ogrski obstrukcionisti med seboj.

Medtem ko ogrska vlada še vedno ne more proti obstrukciji ničesar storiti, se je pa poostiril spor med obstrukcionisti. Košut je namreč nasproti neki deputaciji označil za Luegerjanstvo volivno preosnovo, ki jo zahteva Justhova stranka. Košutovo izjavo tolmačijo, da noče Košut nič skupnega z Justhovci in da hoče priskočiti vladi na pomoč. Justhovci zato že očitajo Košutu narodno izdajstvo. Košut je tudi izdelal načrt o novi volivni preosnovi, po kateri bi smeli voliti v ogrski državni zbor le tisti, ki znajo mažarsko čitati in pisati.

BOSENSKO - HERCEGOVSKA PRAVOSLAVNA CERKEV

se glasom vesti v kratkem odtrga od carigradskega patriarhata, kateremu je sedaj podvržena. Ali se potem za Bosno-Hercegovino ustanovi poseben patriarhat, ali pa se pravoslavna cerkev teh pokrajin priključi patriarhatu v Karlovcih, še ni znano.

IZGREDI OB PRILIKI SLAVNOSTI KATOLIŠKIH DIJAKOV.

V Svitavi je v nedeljo katoliško dijaško društvo »Nordgau« priredilo nekoliko ferialno slavnost, pri kateri je došlo vsled izzivanja nemških liberalnih dijakov do velikih izgrediv. Krščanski socialci so hoteli s pomočjo kmetov iz okolice preprečiti obhod nemških nacionalcev po mestu ter so šli na njihovo zbirališče. Tu je došlo do pretepov, pri katerih se je bombardiralo tudi s kamenjem. Bilo je več oseb težko in lahko ranjenih. Pretepi so se ponavljali tudi pozneje zvečer. Med prebivalstvom v Svitavi je veliko razburjenje.

PRED MAROČANSKO ODLOČITVIJO. Vznemirljivo poročilo iz Peterburga.

Položaj, ki je nastal med Nemčijo in Francijo radi maročanskega zapletljajja, je postal opasen. Značilno je tozadevno poročilo peterburškega »Novega Vremena«, ki izvaja: »Po zanesljivih pariških virih je glede na maročansko vprašanje na zunaj vse mirno, a Francoska ne namerava odnehati Nemčiji v nobeni bistveni točki in se pripravljajo na boj, v katerem obetajo vladi svojo pomoč celo socialisti. Častniki iz lastnega nagiba ne vlagajo nič več prošenj za dopust, častniki, ki so na dopustu, se sami vračajo brez poziva v svoje garnizije nazaj, še preden poteče dopustna doba. Ukaza sicer še ni nobenega, a kljub temu je francoska armada popolnoma pripravljena na vojsko in so že povišali število vojakov. Tudi angleško vojno brodogradje je pripravljeno na vojsko.« Tako »Novo Vreme«, ki je o razpoloženju na Francoskem dobro poučeno.

Grof Aehrenthal v Išli.

»Neue Freie Presse« objavlja daljši članek, o katerem sodijo, da ga je inspiriral zunanji minister Aehrenthal sam. Aehrenthal potuje bodoči teden v Išlo, da poroča vladarju o stanju zunanje politike. Članek izvaja med drugim, da so neprijetno vznemirjene vse države, dasi upajo, da se spor glede na Maroko med Nemčijo in Francijo ugodno reši. Kljub vsem pomirjevalnim poročilom se pa le nahajajo pogajanja sedaj v takem stanju, da je vsako nadaljnje zavlavljevanje nevarno splošnemu evropskemu miru. Na Angleškem se je po agadirskem dogodku pomnožilo sovraštvo proti Nemčiji. Število prijateljev miru na Angleškem se je znižalo. Položaj na Angleškem vpliva tudi na Francoze, kjer narašča agitacija proti Nemčiji, na kar se mora francoska vlada ozirati. V Nemčiji so prej presojali maročansko vprašanje hladno in se niso dosti zanimali za to vprašanje. Tega ni zdaj več, ko prešinja ljudstvo sodba, da bi lahko trpela Nemčija škodo na svojem ugledu. Svoobodni nista več niti nemška in tudi ne francoska vada. Francoska vlada se mora zdaj ozirati na angleški odpor proti nemški politiki in na razpoloženje na Francoskem. V Nemčiji se pojavljajo znaki razdraženja, s katerimi mora nemška vlada računati. V Italiji se premotriva vprašanje, če naj ostane Italija mirna zdaj, ko se tako pomnoži moč Francoske ob Sredozemskem morju. Maročansko vprašanje je po dolgotrajnih pogajanjih bolj zamotano, kakor je bilo pred pogajanjmi. Članek konča, da so simpatije naše države na strani Nemčije, ki s popolno pravico zahteva, da je ne izključijo, ko razdelijo Afriko. — Ko je odposlala Nemčija »Tigra« v Agadir, je pisala »Neue Freie Presse« drugače in obsojala korak Nemčije. Ali bo morala res naša država po kostanj v žrjavico za gospodarske koristi Nemčije v Afriki, ki nam ne bodo nič koristile. Saj naša država ni podložnica Nemčije. V Avstro-Ogrski sami ni med prebivalstvom prav nobenega zanimanja za maročansko pustolovstvo naše zaveznice. S trozvezo naša država nima sreče. Res, napake avstrijske kratkovidne politike v petdesetih letih minulega stoletja se še danes maščujejo!

Nemško-francoska vojska izključena.

Iz Bruselja se poroča: Belgijski vladi se je iz Pariza uradno zatrdilo, da je izključena radi Maroka francosko-nemška vojska. Belgija zato tudi ne dela nikakih priprav, ki bi jih bila sicer storila, če bi obstajala dejanska vojna nevarnost.

Cambon izroči Nemčiji pismeno vlogo.

Cambon izroči nemški vladi o francoskih ponudbah nemški vladi spisano spomenico. Do zdaj se je pogajalo zgolj ustmeno in neobvezno. Upajo, da se bodo po izročitvi note pogajanja hitreje vršila, kakor so se do zdaj.

STAVKARSKO GIBANJE NA ANGLEŠKEM.

Angleška vlada zahteva od mesta Liverpoola povrnitev stroškov vsled mobilizacije vojaštva in bojnih ladij ob priliki stavke v znesku 12.500 funtov (okoli 300.000 K). Od mesta Manchester zahteva vlada 5000 funtov. Izredno visoke vsote bodo morale plačati tudi ostale občine, kjer so se vršile stavke in kjer je bilo rekvirirano vojaštvo. Liverpoolska mestna uprava je že sklenila razpisati nov davek ter napraviti odgovorne za vso finančno škodo delavske organizacije. — Poroča se, da se pripravljajo v Liverpoolu nova generalna stavka. Električna cestna železnica noče sprejeti v delo 250 uslužbencev, ki so se udeležili stavke vsled solidarnosti. Ako se cestni železničarji v Liverpoolu ne sprejmejo v delo, bo izbruhnila nova generalna stavka vseh železničarjev in transportnih delavcev.

RAZDELITEV ALBANIJE.

Iz Budimpešte poroča »Berliner Tageblatt«, da sta sklenili ob zadnji albanski vstaji Srbija in Črnogora tajno pogodbo, po kateri naj bi se razdelila Albanija med Srbijo in Črnogoro.

ODSTOP TURŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Turški zunanji minister Rifaat paša je odstopil. Imenovan je za turškega poslanika v Parizu, kjer so že poslanihi bivši zunanji ministri raznih držav Tittoni, v Schoen, Izvolski in Caballero. Zunanje posle v Turčiji je prevzel začasno veliki vezir sam, ki obišče sredi septembra Berlin in London.

RUSKO ČRNOMORSKO VOJNO BRODOVJE V KONŠTANCI.

Septembra obišče rusko črnomoško brodovje Konstanco. V imenu ruskega carja pozdravi poveljnik mornarice s častniki tudi rumunskega kralja na Sinaj.

PROTI JUDOM V RUSIJI.

Nižnji novgorodski gubernator je ukazal izgnati 500 judovskih trgovcev, ki so prišli na semenj.

VELIKE VAJE ANGLEŠKE SREDOMORSKE MORNARICE.

Dne 24. t. m. so se pričele velike vaje angleškega brodovja. V Gibraltarju vlada živahno vojaško življenje. Artiljerijo pomnožujejo in trdnjavo prekrbljajo z živežem. Dne 20. t. m. se je peljalo v Bizerto skozi Gibraltarso morsko ožino francosko brodovje, ki je obsegalo sedem oklopnih, tri križarice in več torpedovk.

ABDUL HAMIDOV STRAH PRED KOLERO.

Bivši turški sultan Abdul Hamid se strašno boji kolere, ki razsaja v Solunu. Abdul Hamid je zahteval, naj mu vlada da na razpolago posebnega zdravnika in razkuževalne aparate.

NOVI PREDSEDNIK PORTUGALSKE REPUBLIKE.

Za predsednika portugalske republike je izvoljen Arriaga, ki so mu določili plačo 24 kontos rajs.

BOJ ZA PERZIJSKI PRESTOL.

Kako da se pravzaprav godi bivšemu perzijskemu šahu Mehmedu Aliji, ni znano. Komaj se je razširilo po svetu poročilo, da so vladne čete obkolile Mehmed Alijeve pristaše, se je pa že nasprotno poročalo, da so prestopili Mehmed Aliju Sahseveni in se koncentrirali v ardebitski okolici.

Dvanajsta ura.

(Iz Most pri Ljubljani.)

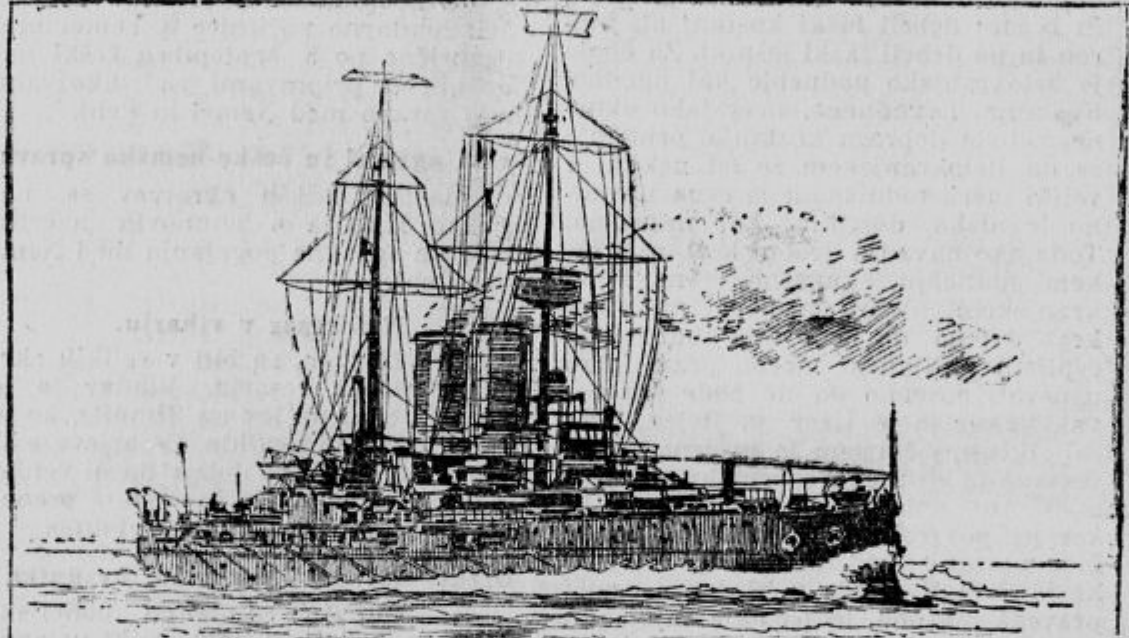
Občina Moste pri Ljubljani je napravila korak, ki bode postal v najbližji bodočnosti usodepoln za velik del njenih občanov. Po prizadevanju liberalnih ljudskih prijateljev, kakor Ilija Predovič in Matija Dolničar, je dala občina dovoljenje, da se zgradi v občini smodnišnica, katero se je zavezala zgraditi občina ljubljanska, ki je prevzela od erarja ljubljanskega grad. Usodepoln in naravnost nerazumljiv je ta korak za občino Moste danes, ko imamo ja dosti, več kot dosti žalostnihkušenj s staro smodnišnico na ljubljanskem polju. Občinarji, vprašajte vaše sosede, kolike sitnosti imajo oni ravno vsled smodnišnice! Niti svobodni gospodarji niso na svoji zemlji. In koliko je zemlja okoli smodnišnice manj vredna, ko na nji niti najmanjše stvari ne smeš zgraditi. Koristi pa od smodnišnice občinarji prav nobene nimajo, ker v smodnišnici sploh ni ali pa le jako malo delavcev. Ker občinarji nimajo od smodnišnice nobenih koristi, ampak le veliko nepravilnost in škodo, zato je pametno, da se tako ljubljanska kakor občina Ježica truditi, da odpravita smodnišnico iz svojega ozem-

lja. Mem tem ko delujeti ti dve občini na odstranitev, se pa sosedna občina Moste trudi, da si nakopije tako breme. In vendar bi moralo že samo dejstvo, da delujeti gori omenjeni občini na odstranitev smodnišnice, biti za občino Moste zadostni povod, da ne da stavbnega dovoljenja za tako nevarno zgradbo, kakor je smodnišnica. Občinarji v Mostah, ali morete zares misliti, da bi Ljubljana, ako bi donasala smodnišnica občini kako korist, dopustila, da se ista zgradi v Mostah in ne v Ljubljani? In zakaj ne zgradi Ljubljana na svojem lastnem svetu na barju smodnišnice, ampak jo Vam vsiljuje? Zato, ker je Ljubljana prepričana, da s smodnišnico izgubi svet v okolici skoraj vso vrednost, občina Moste pa se še trudi, da oškoduje svoje najboljše občinarje-posestnike. In zakaj pa ne pusti Ilija Predovič na svojem svetu zgraditi smodnišnice, ako je smodnišnica res tako koristna? Dvanajsta ura je, da občina usodepoln korak popravi in stavbeno dovoljenje, ako mogoče preklic. Pa tudi deželnega odbora sveta dolžnost je, da varuje koristi občinarjev - davkoplačevalcev v Šmartnem in Hrastju ter v Mostah in zabrani zgradbo smodnišnice. Deželni odbor vendar ne more pripustiti zgradbe nove smodnišnice na ljubljanskem polju, ko se trudijo občine in dežela, da se odstrani stara smodnišnica iz istega ljubljanskega polja. Deželni odbor je tudi tembolj dolžan poseči v celo zadevo, ker se bližnjih posestnikov ali ni vprašalo za privoljenje ali pa se jim posledic privoljenja ni zadosti raztolmačilo. Trdno pričakujemo, da se bodo vsi poklicani faktorji zganili in

zabranili oškodovanje že tako zadosti oškodovanih posestnikov. — Dali bi tudi nasvet, kje naj se zgradi smodnišnica. Naš Golovec ima vse polno dolin. V notranji del kake iz med teh dolin, recimo v dolini pri »Rudečem križu« naj se zgradi smodnišnica. V taki dolini je vsaka nevarnost izključena, ker tudi v slučaju razstrelbe se ne more napraviti nobena škoda. To je nasvet. Merodajni faktorji naj ga vzamejo v pretres in ga bodo resno premislili. Gotovo ne bodo oškodovali najlepšega polja kranjske dežele s smodnišnico.

Požar v Mokronogu.

Sedaj je mogoče pregledati škodo, ki jo je v nekaj urah napravil grozni požar v Mokronogu. Pogorelec je 44, nekaterim je zgorelo po več poslopij. Prišli so cenilci raznih zavarovalnic. Prva je bila na mestu »Vzajemna zavarovalnica« iz Ljubljane. — Škoda se je cenila na 514.620 K, zavarovalna svota znaša 392.440 K. Koliko bodo dobili pogorelci od te svote, je pač odvisno tudi od kulance posameznih zavarovalnic. Revnejši posestniki potrebujejo nujne pomoči, ker si sicer ne morejo pomagati. Včeraj je bila v Mokronogu seja okrajnega cestnega odbora, ki kateri je prišel dr. Lampe; posvetovali so se, kako pri tej priliki regulirati deželno in okrajno cesto in urediti kanalizacijo. Prišel je tudi dvorni svetnik grof Chorinsky, da se prepriča o škodi. — V spremstvu okrajnega glavarja Mathiasa in našega poslanca Hladnika, ki je pri požaru tudi osebno gasil, si je ogledal pogorišča. Pogorelci bi radi takoj začeli zidati, da pridejo pod streho, a marsikomu manjka najpotrebnejšega.

NOVA AVSTRIJSKA OKLOPNICA »ZRINYI«.

V kratkem bo zopet pomnožena avstro-ogrsko mornarica za novo bojno ladjo. Prihodnji mesec bo namreč uvrščena v eskadro nova bojna ladja »Zrinyi«, ki bo tvorila z ladjama »Nadvojvoda Franc Ferdinand« in »Radetzky« težko divizijo eskadre. Oklopnica »Zrinyi« je svoje poizkusne vožnje dokončala popolnoma zadovoljivo ter nam današnja slika tudi predstavlja ladjo na taki poizkusni vožnji. Oklopnica »Zrinyi« je zgrajena iz jekla, dolga je 137 metrov, 24,5 m široka ter ima

14.460 ton. S svojimi 20.000 konjskimi silami doseže na uro 20 morskih milj brzine. Oborožena je s štirimi 30,5 centimeterskimi topovi, ki so po dva in dva instalirani v dveh oklopnih stolpih na sprednjem in zadnjem koncu ladje. Nadalje je oborožena s štirimi 24 cm topovi, dvajsetimi 10 cm topovi in tremi aparati za lansiranje torpedov. Bojna ladja »Zrinyi« tvori z zgoraj omenjenima ladjama enakega tipa najboljše bojno divizijo naše mornarice.

Dnevne novice.

— **Satansko delo.** Komu ni znano, kakšno naravnost nadčloveško delo so si napravili na svojo ramo krščanski misijonarji, ki so se ustavili med divjimi narodi po vseh krajih sveta, da jim prižgo luč krščanske vere in kulture. Prosti vsake najmanjše udobnosti morajo leta in leta prenašati največje telesne in duševne napore, daleč od svoje domovine sami, nepoznani, vsak dan na smrt pripravljeni. Vsak tudi najbolj surov človek mora občudovati to njih energijo in plemenito srce in jim mora nehote zaleteti uspeha pri tem plemenitem delu, pri katerem nimajo drugega namena kakor dvigniti te rodove iz poganškega blata. In vendar se je našel tudi med Slovenci list »Jutro«, ki prinaša nekaj dni sem članke, v katerih se stavijo nasveti, kako bi se dalo misijonarsko delo uničiti in pobiti. Današnje »Jutro« piše med drugim takole: »Zato bi bilo po mojem mnenju proti temu, da bi nas ne naskočilo krščanstvo iz Azije, ker dobro vidi, da njegova pozicija slabi v Evropi, najboljšo sredstvo, da bi se začelo čim prej močno protimisijonsko delo v onih azijskih deželah, ki so krščanstvu najbolj izpostavljene. Najvažnejše pri tem bi bilo podučiti domorodce ter v njih vrstah delovati proti praznovernosti in pobožnjakarstvu sploh. Ta naloga spada po mojem mnenju v prvi vrsti na rame angleške sekcije Svobodne Misli, ki more narediti v tem oziru zelo veliko, zlasti z izdajanjem dobrih podučnih spisov in propagandnih brošur v azijskih jezikih. Vkljub temu je mislim dolžnost vsakogar izmed nas, da porabi ugodno priliko in opozori na to znatno

nevarnost, ki preti od misijonarjev v Aziji. Posebno na kongresih Svobodne Misli bi se moralo posvečati nekaj časa zadevi krščanskih misijonov ter se odločiti za kako akcijo pred, nego bo prepozno.« Človeku zmanjka besed, s katerimi bi označil to podlost ljudij, ki si predrznejo napadati in razdirati to, kar je roka plemenitih ljudij z nezrečnim trudom ustvarila. Upamo da bo vsakemu, ki ima sploh količaj smisla za človeško kulturo, ta pisava oči odprla in mu dokazala, kam bi prišel slovenski narod, ko bi imeli med njim govoriti taki možje, ki se zbiraajo okoli »Jutra«.

— **Vse za mažarizacijo.** Po skupnem ogrsko-hrvaškem proračunu se imata letos na Hrvaškem ustanoviti dva nova prometno-upravna urada državnih železnic. Mesto Osjek, ki se za tak urad že dolgo poteguje, je sedaj prosilo, da se eden obeh nameranih novih uradov namesti v Osjeku. Ogrsko trgovinsko ministrstvo je na to odgovorilo, da je pripravljeno prošnji ustreči, toda le pod pogojem, da 1. osješka občina sama zgradi potrebno palačo, ki jo potem železnica najame za prometni urad, in 2. da se sedanja mažarska ljudska šola v Osjeku razširi v osemrazrednico. Ako občina tej želji ne ustreže, bo ministrstvo tako šolo ustanovilo onstran Drave v Eugenfalvi. To se pravi: železniška uprava bo tudi v bodoče nastavljala na hrvaških tleh mažarske uradnike in služila v prvi vrsti mažarizaciji.

— **Litija.** Liberalni časopisi dan za dnem grdo napadajo župana Brica in njegovo mater, vse časti vredno ženo,

ki ni drugega storila, kakor da je svoj hišo branila pred napadom. Izključen je, da bi župan reagiral na izbruh »intelligence«, plačilo pride gotovo o svojem času! Obljubimo pa, da če se bta podivjanost od strani liberalnih časopisov nadaljevala, da se niti stari žena ne respektira, bomo mi vračali milo za drago. Privlekli bomo na dan vso gnjilobo liberalcev, da bo smrdelo do neba! In potem se idite zahvali vašemu tintomazu. Apelujemo na do bromisleče Litijčane, skrbite, da s nena surovost in obrekovanje v liberalnih listih, ali pa mi zaropotamo. Z grehe enega cepca naj trpi vsa stranka če je vam tako prav, nam je tudi. Ka pa obljubimo, gotovo storimo! Torej pamet!

— **Okrožje Orlov št. Vid-Vič** priredi v nedeljo dne 27. avgusta t. l. n Dobrovi javno telovadbo in veselico. Spored: 1. Ob 1. uri popoldne prihod odsekov in gostov na Dobrovo. 2. Ob pol 2. uri sprejem na vrtu gostilne pri Mežnarju. 3. Po litanijah javna telovadba: a) rajalni pohod in proste vaje članov; b) orodna telovadba članstva in skupine; c) rajalni odhod. 4. Po javni telovadbi velika ljudska veselica na vrtu gostilne pri Mežnarju. — Koncert slavne Škocijske orlovske godbe, petje itd. Na veseličnem prostoru bo za točno potrebo jedi in pijače preskrbljeno. Paviljoni: turška kavarna, abstincent itd. — Vstopnina: veselici znaša 30 vinarjev. Orli v krju vstopnine prosti. Pri prireditvi so delujejo sledeči telovadni odseki: Dobrova, Preska, št. Vid nad Ljubljano Vič, Šmartno pod Šmarno goro, Ježica, Brezovica, Ig. Za slučaj stalno zelo slabega vremena se prireditve vrši dne 10. septembra ob istem času in z istim sporedom. K obilni udeležbi vabimo okrožno predsedstvo in načelstvo.

— **Grozna nesreča v Lokvah na Goriškem.** Dne 18. t. m. sta imela 26letni Vincenc Cej in 17letni Anton Krivic patrono v rokah. Sklenila sta, da jo zabije ta v še precej debelo drevo. V ta namen sta v deblo zvrtila 7 cm globoko jamo in vtaknila celo patrono vanjo. Sedaj je pa Vincenc Cej prijel za močno železo in udaril po patroni. Da bi tega nikar ne naredil! Patrona se je raztresla in udarila Vincencijs Ceja s tako silo v trebuh, da je ostal na licu mesta mrtev.

— **V Kobaridu** je umrl oče pokojnega skladatelja Andreja Volariča. Pokopali so ga v nedeljo. Bil je čevljar in godec v znani kobariški godbi. Zadnja leta se mu je godilo slabo. Bil je star, zapuščen, ker ni imel svojcev, ki bi skrbeli zanj.

— **Vežbališče za vojaške zrakoplovce.** Na Velikih Rojah na Goriškem se prične v prihodnjih dneh pripravljati poseben prostor za zrakoplovne poskušse za vojake.

— **Umrl** je v Zgornji Šiški posestnik Jakob Babnik. N. v m. p.! Ostalim naše globoko sožalje!

— **Trdoživ novorojenček.** V Cavtatu je v restavraciji in kavarni »Eskulapij« dne 21. t. mes. ponoči tamkaj uslužbena natakarka dala življenje novorojenčku, ki ga je pustila na mestu — v stranišču. Prikriti je namreč znala svoje stanje. Ko so drugo jutro našli dete, se je delala, kakor da nič ne ve, vendar je kasneje pred komisijo priznala dejanje, a se izgovarjala, da ni vedela, kaj se je z njo dogodilo. Načudo je bilo dete še živo in zdravo, zato so mater pustili na svobodo, a pod policijskim nadzorstvom.

— **Ubegel roparski morilec.** Iz preiskovalnega zapora v Sinju je ušel roparski morilec Božo Benič.

— **Ljubavna drama.** V Trstu je včeraj zjutraj v Via del Boschetto št. 18 streljal 22letni kavarniški natakak Jožef Casson iz Benetk na svojo ljubimko Emo Michelluzzi iz Gorice, ker ni hotela imeti več z njim ljubavnega razmerja. Oddal je nanjo pet strelcev iz revolverja, od katerih pa jo je samo eden ranil na vratu. Ko so prihiteli v stanovanje na strele ljudje, je Casson pobegnil. Michelluzzi je prepeljala v bolnišnico.

— **Hrvaški parobrod ponesrečil.** Tovorni parnik »Istina«, last Račiča v Trstu, je v Črnem morju zadel na naspino ter se nahaja v kritičnem položaju. Parnik je bil šele lani zgrajen ter je dolg 340 čevljev.

— **Mednarodna tatinska banda.** Sedaj sta prišla pravici v roke tudi oba pomagača Mendla Kohna, ki je bil ob zrakoplovnih prireditvah Szekeleyja v Zagrebu aretovan in radi raznih tatvin obsojen na 8 let ječe. Pticka se zove Gjöri Etterer, ki so ga prijeli v Budimpešti in Aleksander Schreiber, ki so ga prijeli na Dunaju. Oba bosta sojena v Zagrebu.

— **Državno žensko učiteljske v Sarajevu** otvorijo prihodnji mesec, in sicer 1. in 2. letnik.

— **Iz Bevk pri Vrhniki.** Nikoli nisem mislil, da bom kdaj dopisoval v časnik. Tudi zdaj se jaz kot priprosti kmetovalec prav nerad lotim takega posla. Ker se pa liberalno časopisje drgne z lažjo ob mojo osebo ter me hoče očitno proglasiti za liberalca, moram resnici na ljubo povedati, da nisem in ne bom nikoli pri nobenih volitvah volil po liberalnih brezverskih načelih. Čudno se mi zdi, da se liberalno časopisje predrzne mene braniti proti duhovniku, kakor bi si bil jaz velike zasluge stekel za liberalizem. Ako že misli liberalni dopisun z lažjo v blato metati duhovnike, naj se poslužuje liberalnih mož, mene pa pri miru pušči. — Bevke, dne 25. avgusta 1911. — Jakob Jeraj, posestnik.

— **Suha.** Zaradi različnih ovir v nedeljo dne 27. t. m. ne bo po igri vrtno veselice.

— **Dar Vincencijevi družbi v Idriji.** Gospod doktor Pavel Indra, okrožni zdravnik sv. Barbare v Idriji 10 K mesto venca na krsto + Vladimira Štveraka, sina c. kr. rudniškega nadzdravnika. Blagima dobrotnikoma plačaj Bog!

— **Samoumor.** 49 letni Tomaž Kogej, rudar v Idriji, je 24. avgusta zjutraj blizu žgalnice šel v Idrijo in se utopil. Vzrok so najbrže družinske razmere, bil pa je precej udan tudi pijači.

— **Umrl** je na Trati pri Št. Vidu nad Ljubljano daleč na okoli znani posestnik in mesar, Matija Jager. Bil je zvest naš so-mišljenik. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je še navdušeno volil Slov. Ljudsko Stranko. Naj počiva v miru!

— **Zdravišče Toplice - Dolenjsko.** Mesec avgust se bliža svojemu koncu, vendar je dolenjsko kopališče še vedno tako dobro obiskano, kakor ob tem času še nikdar preje. Velika sezija traja letos izvanredno dolgo. Gotovo je, da je vzrok temu lepo vreme, mnogo pa tudi zdravilna moč vrelca. Koliko je tu gostov, ki do sedaj še niso poznali naših Toplic, in ki ne morejo prehaliti vpliva vode in lepe okolice. Sedaj so tu med drugimi sledeči: Levstik Anton, nadučitelj iz Ljubljane, Mally Lambert, trgovec iz Gallenegg, Semen Albin, mag. komisar iz Ljubljane, Lakner C. z družino iz Pulja, 'Reclaj, Alojzij, učitelj iz Št. Jurija pri Celju, P. Ananija Vračko, gvardian iz Kamnika, Kurent Alojzij, župnik iz Krškega, Milauc Jožef, c. in kr. podpolkovnik iz Ljubljane, Lackner Karl, ravnatelj z Brionov, Dolenc Ivan, c. in kr. kapitan iz Gorice, Linhard Ana iz Gradca, dr. P. Medvešek iz Gorice, Gajšek Jožef iz Kremsa, M. pl. Scherer, višji poštni kontrolor iz Gradca itd. — Posebno hvaležen pa je dolenjskim Toplicam c. kr. poštni oficijal gospod Jožef Zentrih iz Ljubljane, katerega je putika več let tako zelo mučila, da se je moral voziti v urad z izvoščkom, hoditi pa je mogel le s pomočjo družih. A sedaj je zapustil zdrav in vesel naše Toplice, obljubivši, da jih iz hvaležnosti vsako leto obišče.

— **Gozdni požar.** Iz Išla poročajo, da je na Schafbergu nastal nov gozdni požar. Prejšnji požar kljub včerajšnjemu obilemu dežju še ni ugasnil. V Leopoldskronu pa gori tamošnje barje.

— **Tretji laški dreadnought** »Leonardo da Vinci« bodo zipustili v morje septembra meseca.

— **Nepošten pismonoša.** V gališkem kopališču Jarenče so aretovali pismonošo Schaffnerja, ki je poneveril več kot 300 rekomandiranih pisem, v katerih je bilo več tisoč kron denarja.

— **Grozna nesreča na Lokvah na Gorškem.** Dne 18. t. m. sta imela 26-letni Vincenc Cej in 17letni Anton Krivic patrono v rokah. Sklenila sta, da jo zabijeta v še precej debelo drevo. V ta namen sta v deblo zvrtala 7 cm globoko jamo in utaknila celo patrono vanjo. Sedaj je pa Vincenc Cej prijel za močno železo in udaril po patroni. Da bi tega nikar ne naredil! Patrona se je raztrgala in udarila Vincenca Ceja s tako silo v trebuh, da je ostal na licu mesta mrtev.

— **Stavka tramvajskih uslužbencev v Trstu.** Včeraj dopoldne so zborovali v Trstu stavkujoči tramvajski uslužbenci, 375 po številu, ter so na zborovanju izvolili deputacijo, ki je odšla k tržaškemu županu, da posreduje med podjetništvom in uslužbenci. Župan je deputaciji svetoval, naj prej konferira s predsednikom tržaške tramvajске družbe in tajnikom organizacije transportnih delavcev, ter je obljubil, da bo še tekom popoldneva poslal k ravnateljstvu družbe zastopnike občine, da se doseže mirna rešitev stavke. Posredovanja tržaškega župana pri tramvajskem podjetju pa so bila brez uspeha, vsled česar se je razburjenje med stavkujočim delavstvom še povečalo. Včeraj zvečer so zborovali zastopniki vseh tržaških delavskih organizacij. Stavki se hočejo pridružiti tudi delavci mestne elektrarne, da tako popolnoma onemogočijo tramvajski promet, ki ga v zmanjšani meri vzdržujejo uradniki in

inženirji podjetja. Položaj je zelo resen. Bati se je, da izbruhne v prihodnjih dneh v Trstu generalna stavka.

— **Kolera na Reki.** Na Reki že sedem dni ni bilo nobenega slučaja kolere, vsled česar se Reka proglašala kot neokužena.

— **Velik požar.** Iz Ascha poročajo, da je v sosednjem Wallenfelsu pogorelo 23. t. m. dopoldne 23 poslopij. Žrtev plamenov je bila gostilničarka Stumpf. Pogrešajo tudi enega otroka.

— **Hudourje na Bavarskem.** 23. t. m. se je utrgal nad Monakovem in v mnogih krajih Bavarske oblak. Padala je tudi debela toča. Nevihta je napravila v mnogih okrajih Monakova, zlasti pa v predmestjih veliko škode. Stevilni vrtovi so opustošeni. Na otoku Wörth v Chiemskem jezeru, v bližini kraljevega gradu Herrenchiemsee, je orkan izruval dva stoletna hrasta, ki sta pobila na tla profesorja na umetno-obrtni šoli v Pardubicah Stejskala, njegovo ženo in 10letno hčerko, s toliko močjo, da so vsi trije obležali na mestu mrtvi. Zapustili so ravnokar kraljevi grad, da bi odšli v svoj hotel. Trupla so našli šele včeraj zjutraj, ko so delavci pred gradom popravljali škodo, ki jo je orkan povzročil. Več oseb, ki so bile med hudourjem na jezeru, se je le s težavo rešilo.

— **Umor večkratnega milijonarja.** Iz Lenkorana poročajo, da so 23. t. m. napadli in ubili roparji Kana Tališanova, čegar last je bila v Kavkazu kneževina z ogromnimi hrastovimi gozdovi in velikimi grafitnimi in bakrenimi rudniki, v vrednosti več stotin milijonov.

— **Tatvina Leonardo da Vincijeve slike.** Pariški policiji se kljub vsej pazljivosti še ni posrečilo izslediti tatu znamenite Leonardo da Vincijeve slike »Mona Lisa«. Policija je mnenja, da sta bila pri tatvini udeležena najmanj dva individua. Preiskava je doglala, da je mogel izvršiti tatvino le človek, ki se razume na umetnine ter se pri tej tatvini ne gre za navadnega zločinca. Tatvina se je izvršila bržkone v ponedeljek med 7. in pol 9. uro zjutraj, v času, ko je Louvre zaprt. Razne ovadbe dobiva policija, da se je tu ali tam videlo dva delavca, ki sta nosila veliko sliko, a kljub temu, da je policija vse slučaje preiskala, je bil ves trud brezuspešen. Bati se je, da slike ni več v Parizu in da se nahaja že kje v inozemstvu. Kot poročajo, kažejo mnoga znamenja, da je izvršil tatvino v masševalnem namenu nek odpuščen uslužbenec v Louvru.

— **Tatvina pri banjaluških trapistih.** Pri delih v trapistovskem samostanu v Banjaluki zaposleni 18letni ključavničar Ivan Ruppe je vlomil v gospodarsko blagajno ovcarije in odnesel veliko denarja.

— **Pri vožnji je padel z vlaka** pri železniškem mostu v Zagrebu orožniški postajevodja Filip Blečić. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— **V Drino je skočila žena** vaškega kneza Gjurmovića v Dubravici, ker je imela prepir s svojim možem. Tretji dan so jo še-le našli in potegnili iz vode.

— **Nova domobranska vojašnica v Zagrebu** pri Sv. Duhu je bila te dni pregledana in izročena svojemu namenu. Stara domobranska vojašnica v Sisku se opusti.

— **30letnica požarne brambe v Sisku** se 7.—10. septembra letos slovesno obhaja; ob tej priliki se priredi razstava modernega gasilnega orodja in se vrši tudi občni zbor deželne gasilske zveze.

— **Srbski defraudant prijet v Reki.** Reška policija je zaradi potepušstva zaprla nekega Georgijevića iz Belgrada. Brzojavnim potom pa se je preko Belgrada dognalo, da je to bivši srbski železniški uradnik Radoslav Veljković, ki je v Semendriji poneveril 1500 dinarjev uradnega denarja in pobegnil. Veljković je že priznal ter se izročil Srbiji.

— **Uvoz srbskega svinjskega mesa v Avstrijo** se ne zviša. Avstrijska vlada je namreč bila pripravljena, da vočigled velike mesne dragine dovolj višji uvoz srbskega svinjskega mesa, toda pod pogojem, da Srbija temu nasproti dovolji večje ugodnosti za avstrijski industrijski uvoz. Srbija pa je to odklonila.

— **Kolera na Hrvaškem.** V Falinićbrijegu pri Varaždinu je na kolero obolela 63letna kmetica M. Ščurić, kmalo nato pa njena vnukinja. Bakteriološka preiskava je pri obeh dognala azijsko kolero. Kolero so s sadjem zanesli tamošnji kmetje, ki so delali na železniški progi Trst—Ljubljana in Trst—Tržič ter so prišli domu na obisk. Uvedene so vse potrebne zdravstvene odredbe. — Tudi na Sušaku pri Reki sta se pripetila dva nova sumljiva slučaja.

— **Velikega morskega volka** so vjele ribiči pri Bakarcu; zapletel se je v

mreže pri lovu na tonine. 25 mož ga je komaj privleklo na suho, dolg je 7 metrov.

— **Zlata beraška malha.** Te dni se je na deželni cesti v Topčider vsled oslabelosti zgrudil v Belgradu dobro znani 70letni sejmski berač Pavlović. Dobri ljudje so ga okrepčali, potem pa spravili na policijo. Tu so pa dognali, da ima starček krog telesa privezano skoro 2 kg težko vrečo, napolnjeno s papirnim, zlatim in srebrnim denarjem ter nikljem v skupni vrednosti 100.000 dinarjev! Novci so bili deloma že plesnjeni in zeleni. Berača so prenesli v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. Srečni dedič!

— **Zagrebska jesenska razstava** je začela pešati na obiskovalcih, zato prirede različne tekme, koncerte, ognjemete itd. Tudi veliki letni semenj Kraljevo je občutil sušo v žepih zagrebskih meščanov, ki so jo povzročili sokolski dnevi in začetek razstave.

— **V zaporu se je obesil** v Zadru delavec Ante Delas; na parobrodu je med vožnjo ukradel nekemu 20 kron, vsled česar so ga ob dohodu parnika v Zader izročili sodišču.

— **Mažarsko zastavo strgala in zažgala** sta minolo nedeljo dva domača fanti v Kantridi pri Reki. Zastavo so obesili na kantridsko ozemlje uradniki torpedne tovarne, da bi jim služila za znamenje ob pomorskih manevrih. Ljudstvo je bilo vsled te mažarske nesramnosti jako vznemljeno.

— **Skop berač.** V Sarajevu so te dni našli v pasu pri nekem 70letnem mohamedanskem prosjaku vrečico bakrenega denarja — vsega skupaj kakih 300 K. Revni skopuh je zbiral novce dolgo let in jih spravljaj, sebi pa ni privoščil ničesar, dasi je čisto oslabil; živel se je z odpadki jedil, ki jih je pobiral, kjer je mogel.

— **Razpis za konfekcioniranje uniform in dobavo krznarskega blaga.** C. kr. ravnateljstvo državnih železnic na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo za okraje Dunaj, Linc, Inomost, Beljak, Trst, Plzen, Praga, Olomuc, Krakov, Lvov, Stanislav c. kr. ravnateljstev drž. železnice in za okraj c. kr. obratnega vodstva v Černovicah za leta 1912—1914 po javni ponudbi oddalo konfekcioniranje uniform in dobava krznarskega blaga. Ponudbe je vložiti najkasneje do dne 10. septembra t. l., 12. ure opoldan. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz razpisa, ki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na upogled.

— **Mušice v Zagrebu.** Zagrebški listi poročajo, da so se v mestu nenadoma pojavili celi oblaki mušic, tako da beli slamniki sprehajalcev kmalo izgledajo sivo, toliko mrčesa se vleže po njih. Mušice prihajajo najbrže iz ob-savskih močvirij.

— **13.000 K za razne hrvaške šole** v mažarsko ogroženih krajih je dovolil odbor Ciril - Metodovega kluba v Zagrebu.

— **700.000 K je poneveril** kapitan donavskega parnika »Friedenau« in ne 700 K kakor smo pomotoma poročali.

— **Namakanje konoplj** in lanu v tekočih vodah, kakor je na Hrvaškem v navadi, je res velika škoda za ribe in rake, ki se jih s tem docela zatre. Nedavno smo poročali o kmečkih nemirih na Hrvaškem vsled vladne prepovedi takega zastrupljanja voda; sedaj se je pa v hrvaških listih oglasil nek kmet, ki opozarja na postopanje z lanom in konopljjo brez namakanja v tekoči vodi, kakor je v navadi na Štajerskem in drugod. Vsekakor bi bilo prav, da se hrvaški kmet pouči o tem.

— **Ogrski igralci na Hrvaškem.** Predstave neke ogrske operetne družbe v Mitrovici so bile uradno ustavljene, ker so se demonstracije proti njim vsak večer ponavljale in je prišlo do izgredov celo med igralci in občinstvom.

— **Pomanjkanje turšice** bo letos v goriški okolici splošno. Uže sedaj kupujejo kmetje turšico v Furlaniji in drugod. Cena turšice v Furlaniji je 21 kron kvintal. Ogrski turšici je cena nekaj nižja, a ni tako dobra. Nekatera naša konsumna društva so jo kupila že po več vagonov in sicer v Furlaniji.

— **Mažarizacija v Sremu.** V lepi sremski vasi Sot je pomažarjevalno društvo »Julian« kupilo veliko stavbišče, kjer zgradi veliko šolsko poslopje. Z različnimi ugodnostmi in podporami bo potem skušalo nagnati v raznarodovalno šolo vsaj večino tamkajšnje hrvaške šolske mladine in tako postaviti mažarizaciji ognjišče prav v srcu Srema.

— **50 milijonov za razširjenje reške luke** nameravajo tekom osmih let izdati morja lačni Mažari. Načrti so že gotovi ter se zasuje velik kos morja.

— **Požari na Hrvaškem in v Slavoniji** so znašali zadnja dva meseca

168 slučajeve; v 7 slučajih je bil požig dognan, v 43 obstoji sum. 33krat so zažgali otroci, 29krat je bilo vzrok nerodnost z lučjo itd. Dve osebe sta izgubile življenje, dve sta bile ranjene. Škode je bilo 394.857 kron, zavarovalnina pa znaša 206.564 kron.

Štajerske novice.

— **Zabodel** je z nožem v Štorah pri Celju v gostilni rudar Lah tovariša Antona Pinterja. Pinter je smrtnonevarno ranjen in bržkone ne bo okrevaj.

— **Povozil** je avtomobil rodbine Spitzer iz Krapine pri Svetem Križu 12letno Angelo Oprešnik, ki se je skrivaj zmuzala na avtomobil, ko se je bil ustavil, potem pa, ko se je jel zopet pomikati naprej, z njega padla in prišla pod kolesa, ki so jo tako stlačila, da je kmalu izdihnila.

— **Umrl** je v Mariboru P. Chrysolog Špur. Pogreb bo v soboto popoldne. R. I. P.!

CESARSKI DAN AVSTRIJSKEGA MORNARIŠKEGA DRUŠTVA.

Kot poročajo časopisi, bo imelo avstrijsko mornariško društvo od prodaje cesarskih bonbonov okoli 100.000 K dobička. V mnogih krajih je bila zaloga cesarskih bonbonov v malo urah razprodana. Izdelala je tvrdka Stollwerck v teku treh tednov milijon cesarskih bonbonov. Tvrdka namerava prodajo cesarskih bonbonov nadaljevati ter plačati v prid vdovam in sirotam ponesrečenih mornarjev in za mornariški dom 10 odstotkov od prodane blaga avstrijskemu mornariškemu društvu.

Telefonska in brzojavna poročila.

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Dunaj, 25. avgusta. Cesarski namestnik češki grof Thun je danes dospel na Dunaj in konferiral z ministrskim predsednikom baronom Gautschem o češko-nemškem spravnem vprašanju. Šanse sprave se med političnimi krogi zelo pesimistično presojajo.

REKONSTRUKCIJSKE VESTI.

Praga, 25. avgusta. »Samostatnost« zopet poroča o baje nameravani rekonstrukciji kabineta. Bojda odstopijo Marek, baron Widmann, Röll ter Mataja, za ministra javnih del se imenuje dr. Fiedler, načelnik češkega kluba, dr. Hochenburger pa ostane. Ta vest se ne smatra za resno.

TIROLSKI CESARSKI NAMESTNIK ODIDE?

Dunaj, 25. avgusta. Tu se govori, da bo tirolski cesarski namestnik baron Spiegelfeld moral zaradi tridentskega županskega vprašanja odstopiti. Za njegovega naslednika se imenuje vodja okrajnega glavarstva v Bregenzu grof Meran.

ČASOPISI RAZNEŠENI PO AEROPLANU.

Budimpešta, 25. avgusta. Aviatik Szekely je danes zjutraj raznesel list »Ujszag« po aeroplanu v Prago in se potem tudi z aeroplanom v Budimpešto vrnil.

CESARJEV DAR.

Dunaj, 25. avgusta. Cesar je za pogorelce vasi Lusern na Tirolskem daroval 4000 K.

KOLERA NA PODONAVSKEM PARNIKU.

Pasov, 25. avgusta. Tu je obolel z znaki kolere predvčerajšnjim nek mornar, ki je došel na nekem ogrskem podonavskem parniku v Pasov. Obolelega mornarja so takoj prepeljali v izolacijski oddelek pasavske bolnišnice ter parnik temeljito desinficirali. Mornarjeve dejecte so poslali v bakteriološki zavod v Monakovo, kjer pa so dognali, da je mornar obolel le na hudi diarhoi vsled nezmernega uživanja kumar in piva. Mornarju se bolezen že boljša ter ga bodo v kratkem izpustili iz bolnišnice.

UKRADENA MONA LISA.

Pariz, 25. avgusta. Vsa poizvedovanja po ukradeni Leonardo da Vinci-jevi podobi »Mona Lisa« so ostala do zdaj brezuspešna.

Ljubljanske novice.

Ij »Slovenske Filharmonije« poln orkester koncertira jutri pod vodstvom g. kapelnika Ed. Czajaneke na vrtu (ob slabem vremenu v dvorani) grand-hotela Union. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 v. Spored: 1. Triendemann: Cesar Friderik - koračnica. 2. Thomas: Ouverture iz opere »Mignon«. 3. Strauss: Trilala, valček iz operete »Hrabri vojaki«. 4. Leoncavallo: Fanta-

zija iz »Bajazzo«. 5. Wagner: Zbor romarjev in pesem na večernico iz »Thannhäuser«. 6. Lehár: Potpuri iz operete »Piskrovezec«. 7. Czajane: Simfonična ouvertura. 8. Verdi: Fantazija iz opere »Traviata«. 9. Kalman: Valček iz operete »Jesenski manever«. 10. Fall: »Gre za njo« iz operete »Ločena žena«. 11. Fučík: Večer pri Maksimu, potpuri.

Ij Delavski transport v Nemčijo. Agent nekega rudnika na Nemškem je nabral zadnje čase v Ljubljani, po Gorenjskem, Koroskem in Hrvaškem okoli 250 do 300 delavcev, ki jih je hotel včeraj ponoči transportirati v Nemčijo, kjer bi bržkone morali igrati vlogo stavkolomcev. Agent je po svojih pomagatih stavil delavcem razne visoke obljube o sijajnih plačah, obljubil jim brezplačno vožnjo ter pobral delavske knjižice. Zvečer pa so se nekateri ljudje skesali ker jim agent ni povedal kam jih misli odvesti. Delavci so se zbirali v Kolodvorski ulici k odhodu. Nekateri so zahtevali delavske knjižice nazaj, a jih od agenta niso mogli dobiti. Končno je posredovala policija, ki je nekemu podagentu zaplenila vse delavske knjižice, katere je imel spravljene v kovčegu ter jih odnesla na magistrat. Policija zahteva od vsakega delavca, da se preskrbi s potnim listom, predno odide. Oni delavci, ki so delali in stanovali v Ljubljani dobe potne liste na ljubljanskem magistratu, ostali pa pri okrajnih glavarstvih, v katerih okrožjih so nazadnje bivali. Tako je bil delavski transport preprečen. Mi svari-mo delavstvo, naj ne veruje takoj na prvo besedo vsakemu agentu, dokler gotovih dokazov o resničnosti obljub v rokah nima. Že ti delavci, ki so hoteli oditi včeraj v Nemčijo, so znatno materialno oškodovani. Nekateri so čakali po par dni v Ljubljani na odhod, sedaj bodo pa gotovo morali ostati še več dni v brezdelju in brez zaslužka v Ljubljani. Pripominjamo, da je bilo med delavci namenjenimi v Nemčijo več mladoletnih deklet in fantov, od katerih nekateri niti dovoljenja staršev niso imeli za odhod v Nemčijo. Ako bi se pustilo oditi delavce brez potnih listov, bi bile sitnosti za deželo in občine brezprimerno velike, ker bi jih ne pustili preko meje in bi jih poslali po odgonu domov. Pozor torej pred raznimi agent-i, o katerih čistih namenih pač ne moremo biti prepričani.

Ij Vzpored tukajšnjih porotnih obravnav. Dne 28. t. m.: 1. Pavel Peter-nelj, posestnika sin v Lajšah zaradi hudodelstva uboja; 2. Jožef Šemič, kovač iz Vel. Vrha, hudodelstvo težke poškodbe. Dne 29. t. m.: 1. Anton Mihelič, črevljarski pomočnik iz Naklega, hudodelstvo rop; 2. Kerhlikar Janez, dni-nar iz Vač, hudodelstvo tatvine iz na-vade. Dne 30. t. m.: Florijan Kožuh, bivši dacar iz St. Vida nad Ljubljano, hudodelstvo nezvestobe. Dne 31. t. m.: 1. Karol Iv. Schreiber, tovarniški urad-nik v Gradcu, hudodelstvo goljufije; 2. Jožef Pavčič, ključavničarski pomočnik iz Spodnje Šiške, hudodelstvo posil-stva. Dne 1. septembra od okrožne sod-nije tu sem delegirana kazenska raz-prava proti Antonu Rogeljnu zaradi hudodelstva uboja.

Ij Polkušen vlom. Te dni je zmanj-kalo zastopniku »Austro-Americana« v Kolodvorski ulici g. Simonu Kmetetzu v pisarni iz denarnice 30 K denarja; ponoči je bil pa v poleg pisarne se na-hajajočo prodajalno kruha poizkušen vlom. Tat je bil pri vratih napravlil z žago luknjo, skozi katero je potem la-hko segel do ključavnice. Vlom je iz ne-znanega vzroka opustil. Po ovadbi je policija aretovala Kmetetzovega usluž-benca 18letnega Valentina Kokalja iz Javorja, kateri je oba zločina priznal. Kokalja, ki je bil že predkaznovan ter pozna tudi notranjost prisilne delav-nice, so izročili deželnemu sodišču.

Ij Kdo je lastnik? Dne 13. m. m. je prineslo kupčevalki s starim železjem na Poljanski cesti Tereziji Urbaniji ne-ko mlado dekle 15 kg cina, za katerega se ne ve, čegav je. Urbanija ji ni takoj izplačala, marveč blago pridržala in naročila, da pride pozneje po denar, a je dosedaj še ni bilo. Dne 22. m. mes. je pa nek mlad fant popustil na Trnov-skem pristanu črn že ponošen havelok in telovnik. Ker je v obeh slučajih ne-dvomno nepoštenost, naj se lastniki zglase čimprej pri policiji.

Ij Dezertir. Te dni se je rezervni desernik Jožef Kramar v šentpeterski vojašnici preoblekel v civilno obleko in odšel v mesto. Ker ga v predpisnem času ni bilo nazaj, je vojaška oblast javila slučaj policiji, katera ga je iz-sledila in oddala nazaj.

Ij Za kruhom. Včeraj se je z juž-nega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Hrvatov in 10 Slovencev, nazaj je pa prišlo 150 Hrvatov.

Ij Konj splašil. Včeraj popoldne se je na Šarabonovem dvorišču splašil konj posestnici Mariji Dolničarjevi ter dirjal po Ahacjevi in Martinovi cesti do kolinske tovarne, kjer so ga usta-vili.

Ij Izgubljeno in najdeno. Ga. Silva Venbrame je izgubila bel otroški slam-nik. — Gdč. Alojzija Baš je izgubila de-narnico v kateri je imela do 20 K de-narja in srebrno žensko uro. — G. Oton Pelan je našel neko žensko knjigo. — Nežika Šantelj je našla denarnico z manjšo vsoto denarja.

2542

+

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš ljubljenski soprog, oziroma oče in stari oče, gospod

Jakob Babnik

posestnik v Zg. Šiški št. 32

danes ob 1. uri popoldne po kratki mučni bolezni previden s sv. zakra-menti, v 66. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb rajnika bude soboto dne 26. t. m. ob 1/2. 9 uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Dravljah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Na željo pokojnega se venci hva-ležno odklanjajo.

ZG. ŠIŠKA, dne 24. avgusta 1911.

Marijeta Babnik, roj. Ježek soproga. — Jakob, Franc, Ivan, Valentin, Jožef, Anton, Alojzij sinovi. — Marijeta, Ana, Ivana hčere. — Brata, vnuki, vnukinje, svak, svakinja.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je re-konvalescentom in malo-krvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških pričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dne	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
24	9. zveč.	734.0	19.7	brezvetr.	jasno	
25	7. zjutr.	34.9	15.0	brezvetr.	del. obl.	0.0
	2. pop.	34.4	26.5	sl. jzab.	jasno	

Srednja včerajsnja temp. 21.8° norm. 17.9°.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Štritarjeva ulica 7

Učenka

ki ima veselje za modistinjo,
se sprejme s 1. septembrom. Na-slov pove upravništvo lista.

2540 3

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501

,KŮČ'

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Zahvala.

2541

Ob prerani nenadomestni izgubi naše preblage, iskreno lju-bljene hčerke, oziroma sestrice, gospodične

IVANKE ZARNIK

maturantinja

so nam bili v velikotolažbo in uteho vsi mnogoštevilni dokazi presr-čnega sočutja, ki so nam v tako obilni meri dohajali od blizu in daleč od ljubih sorodnikov, dragih prijateljev in znancev. Za vse te to-lažilne dokaze se tem potom prav iskreno zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo pa smo dolžni prečastiti domači in zu-nanji duhovščini, osobito preč. g. uršulinskemu špiritalu Mihaelu Bulovcu kot katehetu nepozabne rajnice, in č. g. kaplanu Pod-logarju, ki sta prihitela pospremit blago pokojnico, dalje prebla-gorodnemu g. dr. Avg. Levičniku za ves obilni trud in požrtvo-valnost, slavnima pevskima društvoma iz Kamnika in Moravč za preganjlive krasne žalostinke v cerkvi in ob odprtem grobu, vsem številnim blagim darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, slavnemu predstojništvu uršulin. samostana za odposlatev zastopstva pri žal-nem izprevodu, vsem mnogobrojnimi domačinom in zunanjim ude-ležnikom pogreba, sploh vsem, ki so kakorkoli počastili spomin preblage rajnice in se je spominjali v svojih molitvah, ter nas tolažili v dneh prebriske žalosti. Vsem, prav vsem bodi tem potom izrečena najtoplejša, najiskrenejša zahvala.

Dobrotni Bog povrni stotero vsem!

KRTINA, dne 24. avgusta 1911.

Žalujoča rodbina.

Veletrgovina s specerijskim blagom in deželnimi pridelki

Anton Kolenc v Celju

Glavna zaloga: Graška c. 22, Podružnica „Narodni dom“

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsa-tem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. gosp. trgovcev in prosim za mnogo-brojni obisk o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom.

Veletčistim gg. duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadijo za cerkve.

V zalogi imam vsakovrstna vrtna semena zanesljive ka-kovosti, ter opozarjam slav. občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega specerijskega blaga, ter deželnih in drugih pridelkov.

Iz Zabukovski premoči ponudim po K 2-10 za 100 kg pri odjemu čalega voza prsto v hišo postavljen v Celju, dragam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, kakor žita, fižola, orehovi l. t. d. l. t. d. ter rabljene soline in druge vrste, petrolejske in oljne posode.

Pisemna naročila se izvršujejo z obratno pošto. 2539

Oddajo se takoj v najem

gostilniški prostori in hotelske sobe na Bavarskem dvoru.

Pojasnila daje
„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Proda se takoj lepo 2529 3

manjše posestvo

iz proste roke v lepem prijaznem kraju na Gore-njskem. Poslopja so vsa v najboljšem stanju, pri-pravna za gostilno ali prodajalno; pa tudi za ka-koga rokodelca. Proda se z živino in orodjem vred ali samo posestvo. Naslov pove uprava „Slovenca“.

VINA =

ima na prodaj okoli 150 hl od
50 vin. naprej Franc Warletz,
Brežice ob Savi.

2531 1

RAZGLAS.

Likvidacijski odbor „Glavne posojilnice“, r. z. x n. z. v
Ljubljani sklicuje

občni zbor

na dan 3. septembra 1911 ob 10. uri dopoldne v vrtnem salonu
hotela Lloyd.

Predmet posvetovanja je določitev prispevkov za pokritje izgub in predlagana poravnava z g. Tomo Pavšlarjem, po kateri se odveže svojih obveznosti kot zadružnik s pogojem, da plača ves svoj dolg. Poravnavi je že pritrđilo 159 članov, ki reprezen-tujejo 1727 deležev po K 5— in odbor upnikov. Tudi o članih, ki ne pridejo na občni zbor, se bode smatralo, da pritrde nameravani poravnavi.

Zadružniki, ki se ne vdeležo osebno zbora, se smejo dati zastopati po drugih zadružnikih s posebnim pooblastilom.

Ljubljana, 22. avgusta 1911.

- Absolutno zajamčeno -

pristno vino

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega or-dinarijata pristna bela mašna in na-mizna vina letnika 1910 po 57 do 60 K za hektoliter postavljeno na kolodvor v Ajdovščino.

Sortirano vino rizling je po 62 K, beli burgundec po 70 K in „Zelen“ po 80 K. Manj kot 56 ltr. se ne odpošilja.

Buteljke à 3/4 ltr. iz l. 1908. so po 2 K, in „Zelen“ l. 1908 po 2.40 K.

Kleti nadzoruje dekan vipavski.

Kmetijsko društvo
2305 v Vipavi.

Josip Božič

vinski trgovec v Spodnji Šiški

priporoča slavnim društvom, gg. go-stilničarjem in hotelirjem priznano

dobra in pristna fina vina

kakor: ljutomerčana, dolensko belo in rudeče, goriško in istrsko. Fino ljuto-mersko vino v buteljkah. V mestu se dostavlja na dom. 2533 3

Kleti so pri Anžoku v Spodnji Šiški.

Cvetoča in dobro idoča, že več let obstoječa

tiskarna

z vsemi pritisklinami, v večjem izključno slovenskem trgovskem kraju se takoj proda iz proste roke. Resni reflektantje naj blagovolijo poslati svoj naslov pod šifro „M. Z.“ na upravo lista. 2534 2